

Stiftelsen för Rättsinformation

Inbjudan

Möjligheter och risker med ny teknik för hantering av rättsinformation utifrån KBs språkmodeller

Föredrag 31 augusti 2021, Tid: 10.30-11.30

Via Zoom och denna länk <https://uu-se.zoom.us/j/63625223038>

Föredraget är gratis och öppet för Stiftelsens medlemsorganisationer. Anmälan via detta [formulär](#) senast måndag 30 augusti.

Vid eventuella frågor kontakta kanslist Anna Henriksson på anna.henriksson@im.uu.se

2018 släppte Google en AI-baserad språkförståelsemodell (BERT) som i ett slag förändrade möjligheterna för maskiner att utföra språkrelaterade uppgifter i nivå med, eller över, mänsklig förmåga. Det var startskottet på en mycket snabb utvecklingsfas som vi ännu är mitt uppe i där artificiell intelligens (AI) kan lösa uppgifter som man länge ansåg vara omöjliga för maskiner att klara, från att exempelvis uppskatta graden av toxikalitet i ett tweet till att identifiera medicinska implantat i slarvigt annoterade medicinska journaler.

Att AI har en positiv inverkan på samhällsutvecklingen konstaterar EU kommissionen i sitt policydokument *Fostering a European approach to Artificial Intelligence* och säger bl.a.:

*Artificial intelligence (AI) will have an enormous impact on the way people live and work in the coming decades....The potential benefits of AI for our societies are manifold... **more ways to engage citizens in democratic processes, from swifter adjudication to a more effective fight against terrorism and crime, online and offline, as well as enhancing cybersecurity.. Above all, AI has displayed a versatility few other technologies can match.**¹*

KB-labb vid Kungliga biblioteket har tagit fram svenska versioner av modeller för både ljud-, text- och bildförståelse, och dessa modeller används redan av forskare, myndigheter och inom industrin. Samhällsnyttan av modellerna uppgår till miljardbelopp. I och med att modellerna kan anpassas för olika domäner och uppgifter med en relativt liten insats, kan modellerna potentiellt anpassas även till system för rättsinformation i dess bredaste bemärkelse.

Av fundamental betydelse för samhället som helhet är en fungerande demokrati, vilket förutsätter en rättsstat. I det perspektivet är rättsinformation i dess bredaste betydelse av väsentlig betydelse.

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/communication-fostering-european-approach-artificial-intelligence>

Rättsinformationsförordningen (1999:175) säger att (1§) *I syfte att tillförsäkra **den offentliga förvaltningen** och **enskilda** tillgång till grundläggande rättsinformation i elektronisk form skall det finnas ett **offentligt rättsinformationssystem**.* Ett reformerat rättsinformationssystem skulle kunna möjliggöra:

1. för alla och envar att känna till och förstå gällande rätt och undgå att göra rättsförluster.
2. för företag att planera sin verksamhet och undvika ”juridiska flaskhalsar”, dvs förutsägbarhet vilket i sig genererar välfärd.
3. domstolar, åklagare och myndigheter kommer ha bättre förutsättningar att fatta beslut och tillika hinna med fler ärenden. I dagsläget avskrivs ärenden p.g.a. arbetsbelastning eller p.g.a. att ärendena i praktiken är omöjliga att utreda, men AI skulle kunna förändra detta.
4. Kommersiella tvister och andra domstolsprövningar som tar lång tid är till men för samhällsekonomin. Hur skulle exempelvis miljömålet med Cementa ha beretts om AI fanns som stöd?
5. Större transparensen och ökad tilltro till demokratin.

Fördelarna är potentiellt mycket stora, men vad finns det egentligen för risker och begränsningar? Hur mycket av det rättsvärdande arbetet - om något - kan delegeras till algoritmer?

Föredraget kommer översiktligt beskriva modellernas funktionalitet, tillämpning och möjligheter, samt diskutera de risker som modellerna för med sig vid tillämpning, framförallt i fråga om konsekvens, transparens och snedvridning. Föredraget kommer också beröra hur KB-labbs modeller förhåller sig till EU-kommissionens förslag till förordning om tillämpning av AI.

Love Börjeson, Föreståndare för KB-labb

Love Börjeson är föreståndare för KB-labb, en infrastruktur för datadriven forskning med utgångspunkt i Kungliga bibliotekets samlingar. Han är disputerad inom Industriell ekonomi och har en bakgrund som forskare vid Computational Social Science Lab vid Stanforduniversitetet. Love Börjeson är även rådgivare inom data och infrastruktur för tillämpad språkteknologi, vid AI Sweden.

Foto: Jan Lipta

Stiftelsen för rättsinformation är en sammanslutning av myndigheter, organisationer och privata företag som har ett intresse av att främja produktion och tillgängliggörande av rättsinformation som exempelvis lagar, rättsfall och förarbeten i elektronisk form. Stiftelsen verkar genom att anordna workshops och konferenser, samt sprider information genom sin webbplats. Flera viktiga aktörer på såväl privat- som myndighetsnivå finns representerade i vår styrelse såsom riksdagen, regeringskansliet, SKR samt både Uppsala och Stockholms universitet.

Varmt välkommen!

Stiftelsen för Rättsinformation
c/o Uppsala Universitet, Institutionen för informatik och media,
Box 513, 751 20 Uppsala
E-mail: anna.henriksson@im.uu.se